

Dr. sc. Ratko Brnabić, docent
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu
Mario Ivančev

JEDNOSTAVNO DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

UDK: 347. 724

Pregledni rad

Primljeno: 10. 01. 2014.

U radu se raspravlja o jednostavnom društvu s ograničenom odgovornošću. Daje se pregled odredaba kojima je to društvo uređeno u hrvatskom pravu te ih se uspoređuje s odgovarajućim odredbama njemačkog i engleskog prava. Nadalje, utvrđuju se bitna obilježja društva i zaključuje se razlikuje li se ono od klasičnog d.o.o.-a. Ukazuje se na pravne praznine koje otvaraju mogućnost za slobodno tumačenje. Posebice se razmatraju pitanja minimalnog temeljnog kapitala, zakonskih rezervi i tvrtke društva. Također, raspravlja se i o pravnom značaju zapisnika o osnivanju društva. U zaključku se iznose rezultati istraživanja te kritika tumačenja novih zakonskih odredaba u sudskoj praksi.

Ključne riječi: *jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću, tvrtka, minimalni temeljni kapital, zakonske rezerve, zapisnik o osnivanju j.d.o.o.-a*

Sadržaj:

1. Uvod; 2. Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću u njemačkom i engleskom pravu; 3. Osnivanje jednostavnog d.o.o.-a (obrazac zapisnika); 4. Bitne značajke jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću; 4. 1. *Minimalni temeljni kapital*; 4. 2. *Ulozi i zabrana unosa uloga u stvarima i pravima*; 4. 3. *Obveza stvaranja rezerve kapitala*; 4. 4. *Sazivanje skupštine zbog nesposobnosti za plaćanje*; 4. 5. *Jednostavno d.o.o. kao komplementar*; 5. Zaključak; Summary; Literatura

1. UVOD

Stupanjem na snagu najnovijih izmjena i dopuna Zakona o trgovačkim društvima¹ u listopadu 2012., u naš se pravni sustav uvodi novi pojavni oblik društva s ograničenom odgovornošću – tzv. jednostavno d.o.o. Također, Zakonu se pridodaju i prilozi – obrasci za pojednostavljeno osnivanje tog društva. Time se Republika Hrvatska priprema za sprečavanje neželjenih učinaka pravila o slobodi poslovnog nastana koja se primjenjuju u Europskoj uniji. Naime, danom ulaska RH u Uniju, trgovačka društva osnovana u državama članicama mogu izravno poslovati na teritoriju RH. Stoga je bilo potrebno, po uzoru na strana zakonodavstva, pojednostaviti osnivanje domaćeg društva s ograničenom odgovornošću te

---

¹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (NN 111/12).

omogućiti da se ono osnuje sa znatno nižim temeljnim kapitalom od onoga propisanog Zakonom o trgovačkim društvima za taj pravni oblik. Spomenuta bi inačica društva s ograničenom odgovornošću trebala ostvariti najmanje tri cilja: smanjiti migraciju hrvatskih poduzetnika, olakšati ulazak u poduzetnički pothvat i spriječiti obavljanje neregistrirane djelatnosti.

S obzirom na Zakonodavčevu ambiciju, potrebno je utvrditi bitne značajke tog društva i istaknuti po čemu se ono razlikuje od „klasičnog“ d.o.o.-a. Uvođenjem novih odredaba kojima se uređuje novi pojavni oblik (podvrsta) d.o.o.-a, daju se nove mogućnosti, slobode kakve ne vrijede za klasični d.o.o. Tako osnivači mogu osnovati trgovačko društvo praktički bez unosa kapitala a da istovremeno uživaju povlasticu kakvu imaju članovi društava kapitala: neodgovornost za obveze tih društava. Ta povlastica posebice je od značaja kod malih i srednjih poduzeća koja obavljaju uslužne djelatnosti.

Istodobno, kod takvih društava raste rizik od izbjegavanja odgovornosti za obveze. S obzirom na okolnost da se spomenuta društva osnivaju pomoću obrasca, treba ispitati pravne značajke osnivanja društva korištenjem obrasca – zapisnika o osnivanju j.d.o.o.-a. Također, u radu se daje prikaz rješenja iz njemačkoga, ali i iz engleskog prava čiji bi pravni oblik društva s ograničenom odgovornošću – tzv. *Limited* mogao biti privlačan ulagačima za obavljanje gospodarske djelatnosti na području naše države. U nastavku rada provest će se sistematična raščlamba tih pitanja, dati potrebna objašnjenja te će se o uočenim pojavama zauzeti kritički stav.

2. JEDNOSTAVNO DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU U NJEMAČKOM I ENGLJSKOM PRAVU

Kada je riječ o uređenju materije prava društava, Republika Hrvatska slijedi svoje uzore, a ponajprije njemačko pravo društava, pa je u tom smislu bitno njemačko društvo s ograničenom odgovornošću (GmbH).² Jedno od ključnih, a ujedno i spornih pitanja njemačke reforme društava s ograničenom odgovornošću, koja je provedena Zakonom o osuvremenjivanju prava d.o.o.-a i sprečavanju zlouporaba,³ jest uvođenje u pravni sustav tzv. jednostavnog d.o.o.-a

² GmbH je najpopularniji organizacijski oblik za poslovanje u Njemačkoj i broji preko milijun tih tvorevina (2007.). Nemoguće je zanemariti značaj tog tipa društva na njemačko gospodarstvo, ali i njegov povijesni utjecaj na razvoj prava društava općenito. Za razliku od sličnoga društva angloameričkoga pravnog sustava, njemačko dioničko društvo ne odgovara potrebama malih poduzeća. U tu svrhu stvoren je pravni oblik koji kombinira neke značajke društava osoba s povlasticom neodgovornosti članova za obveze društva što je glavna značajka društava kapitala. Iz tih činjenica proizlazi i ključna razlika između njemačkog prava društava kapitala u odnosu na englesko i američko pravo prema kojima su sustavima privatna društva tipa *Limited* u većoj mjeri uređena istim pravilima kao i tzv. javna društva (*Public Companies*). U posljednjih 117 godina, njemački GmbH pokazao je svoju vrijednost, ne samo na domaćem terenu, već je postao najcjenjenija izvozna pravna tvorevina. Taj pravni oblik lako se može uključiti u koncern, a moguće ga je i bez većih poteškoća preoblikovati u dioničko društvo. Međutim, malo je izmjena provedeno od uvođenja u pravni i gospodarski sustav te forme društva što je utjecalo na znatan razvoj sudskog prava.

³ Zakon o osuvremenjivanju GmbH i sprečavanju njegove zlouporabe („Gesetz zur Modernisierung

(njem. *Unternehmegessellschaft – UG*). Taj novi oblik društva s ograničenom odgovornošću posebno je stvoren za poduzetnike, a koriste se i nazivi „mini-GmbH“ i „GmbH-light“. Smatra se da je uređenje nove podvrste društva s ograničenom odgovornošću ključno za ostvarenje zakonodavčeva cilja da se ubrza i olakša osnivanje d.o.o.-a te podrednog cilja da to društvo bude ravnopravni takmičar u međunarodnom natjecanju tih pravnih oblika društava u Europskoj uniji.

Njemački zakonodavac izmjenama zakona o trgovačkim društvima želi ostvariti cilj veće konkurentnosti društava s ograničenom odgovornošću u odnosu na englesko društvo *Private company limited by shares* (ili kraće: *Limited*).⁴ To su najporeznije izmjene od stupanja na snagu prve verzije njemačkog Zakona o društvima s ograničenom odgovornošću od 20. veljače 1892. Uz izmjenu u samom Zakonu, valjalo je izmijeniti pojedine odredbe i kod brojnih drugih propisa. Tu je samo na prvi pogled riječ o sličnim pravnim oblicima društva. U svezi s osnivanjem i poslovanjem tih društava, u njemačkoj sudskoj praksi pojavljuju se brojna pitanja koja su posljedica nedostatne elastičnosti zakonskih odredaba te pravnih praznina u Njemačkom zakonu o društvima s ograničenom odgovornošću (*GmbHG*).

U njemačkoj se sudskoj praksi pokazalo da se spomenuti pravni oblik koristi za ostvarenje zabranjenih ciljeva te izbjegavanje odgovornosti za obveze što je posebice slučaj kod stečaja društva.⁵ Također, odredbe o tom tipu društva trpe kritiku i zbog strožih, manje fleksibilnih odredaba o osnivanju u usporedbi s

---

des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen“ – skr. *MoMiG*, stupio na snagu 01. 11. 2008.) predstavlja ključnu reformu njemačkog prava društava s ograničenom odgovornošću i između ostalog ima za cilj urediti neka pitanja koja je dosada rješavala sudska praksa te ukloniti nepotrebne formalizme (strogost) nekih zakonskih odredaba. Naime, prije stupanja na snagu izmjena Zakona primjetna je bila stagnacija u broju novoosnovanih d.o.o.-a. Uzrok tome je niz presuda Europskog suda pravde o slobodi sjedišta (osnivanja) kojima je otvoren put za poslovanje engleskog tipa društva *Limited* u Njemačkoj. Stoga je Zakonodavac bio prisiljen reagirati i provesti reforme. Statistički podaci pokazuju da je, nakon stupanja na snagu izmjena zakona kojima se uvodi jednostavno d.o.o., ubrzo osnovano 44.271 takvo društvo. Detaljnije vidi *Kornblum, U., GmbH-Rundschau*, 99 *GMBHR*, 2008., str. 19. i dalje. S druge strane, pravila o dioničkim društvima prolaze „permanentnu reformu“. *Zöllner, W.*, Aktienrechtsreform in Permanenz – Was wird aus den Rechten des Aktionärs?, 39 *AG*, 1994., str. 336. i dalje. *Usp. Noack, U.; Beurskens, M.*, Modernising the German GmbH – Mere Window Dressing or Fundamental Redesign?, *EBOR*, 2008., str. 97. i dalje; *Schmidt, J.*, German Company Law Reform: Makeover for the GmbH, a new “Mini-GmbH” and some important news for the AG, 18 *ICCLR*, 2007., str. 306. i dalje; *Woodbridge, F.*, Proposed Reforms of the German GmbH, 28 *CO LAW*, 2007, str. 381. i dalje.

⁴ *Oelrich, M.*, Das GmbH-Recht nach dem MoMiG, 11 *WiSt* (2009.), str. 560.

⁵ Naime, pokazalo se da njemačka društva s ograničenom odgovornošću u stečaju najčešće ne mogu ispuniti niti manji dio svojih obveza prema vjerovnicima. Razvila se neprihvatljiva poslovna praksa da se udjeli društva u krizi prenesu na treće osobe, promijeni sjedište društva, a u upravu društva postave osobe koje nisu upoznate s ranijim poslovanjem društva, i same nesposobne za plaćanje pa se vjerovnici niti ne mogu uspješno koristiti odredbama o odgovornosti uprave u stečaju. Tako, primjerice, prema odredbi iz § 64 *GmbHG*-a, član uprave dužan je bez odgode podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, i to najkasnije tri tjedna od nastanka nesposobnosti za plaćanje društva. Isto vrijedi i ako društvo postane prezaduženo. Taj rok vrijedi bez obzira na okolnost da je već od trenutka nastupanja nesposobnosti za plaćanje bilo jasno da nije moguć oporavak društva. Detaljnije vidi *Lutter, M.*, Haftungsrisiken des Geschäftsführers einer GmbH, *GMBHR* 1997., str. 331.

engleskim tipom društva *Private company limited by shares*.⁶ Izraz tog kritičkog stava vidljiv je u nizu presuda Europskog suda pravde kojima se njemačkim državljanima dopustilo da, kao alternativa osnivanju *GmbH-a*, slobodno osnuju društva *Limited* engleskog prava, ali s poslovanjem na teritoriju SR Njemačke. Metaforički rečeno, novo jednostavno d.o.o. može se shvatiti kao njemački odgovor na okolnost da su njemački državljani osnovali brojna društva u formi engleskoga *Limiteda*.⁷ Cilj reforme jest učiniti njemački *GmbH* konkurentnim, održivim proizvodom na međunarodnom tržištu društava kapitala koja praktički nemaju temeljni kapital no njihovi članovi ipak u pravilu ne odgovaraju za njihove obveze. Taj cilj trebao bi se ostvariti olakšanim (pojednostavljenim) osnivanjem i kraćem trajanju postupka provedbe upisa društva u sudski registar (tu je riječ o osuvremenjivanju). Te odredbe za cilj imaju pojednostavljenje postupka osnivanja društva, ubrzanje postupka upisa društva u sudski registar, postizanje veće konkurentnosti tog oblika društva na međunarodnom tržištu te sprečavanje zlouporabe tog pravnog oblika društva što je posebice bilo vidljivo u slučajevima nezakonitog prestanka društva.

Niti engleski zakonodavac nije pasivan: odredbe o društvu *Limited* predmet su značajnih zakonodavnih izmjena. Glavni cilj koji engleski zakonodavac želi ostvariti izmjenama *Companies Acta 2006* (u nastavku rada: CA 2006)⁸ jest osigurati bolje uređenje te olakšati osnivanje i upravljanje tim oblikom društva. Najvažnije izmjene uključuju napuštanje pravila da društvo mora imati tajnika (s. 270(1) CA 2006) i pravila o zabrani financijske pomoći, pojednostavljenje pravila o skupštini, smanjenju kapitala, računima i izvješćima.⁹ S obzirom na te okolnosti, još je više podignuta letvica koju moraju preskočiti slični pravni oblici u drugim zemljama da bi postali ravnopravan takmac *Limitedu*. O značajkama spomenutih inozemnih pravnih oblika bit će riječi i u nastavku rada.

3. OSNIVANJE JEDNOSTAVNOG D.O.O.-A (OBRAZAC ZAPISNIKA)

Prije daljnje rasprave o spomenutoj temi, potrebno je prethodno upozoriti na dvojbu koja proizlazi iz teksta čl. 387., st. 2. ZTD-a prema kojem se društvo koje ima najviše tri člana i jednog člana uprave može osnovati na pojednostavljeni način pri čemu se za takvo osnivanje moraju koristiti obrasci zapisnika koje sastavlja javni bilježnik, a koji su prilozi ZTD-u. Naime, iz prethodne rečenice moglo bi se zaključiti kako se obrasci zapisnika koriste i onda kad se osniva

---

⁶ *Triebel, V.; Otte, S.*, 20 Vorschläge für eine GmbH-Reform – Welche Lektion kann der deutsche Gesetzgeber vom englischen lernen? 27 ZIP, 2006., str. 311. i dalje.

⁷ Godine 2006. u Njemačkoj, četvrtina društava s ograničenom odgovornošću što su ih osnovali njemački državljani bila su društva *Limited* a ne *GmbH*. *Eidenmüller, H.*, Die GmbH im Wettbewerb der Rechtsformen, ZGR, 2007., str. 173.

⁸ Tekst Zakona dostupan na <http://www.berr.gov.uk/files/file29937.pdf>, 15. prosinca 2013.

⁹ Detaljan pregled svih izmjena CA 2006 kod *Steinfeld, A. et al.*, Blackstone's guide to the Companies Act 2006, Oxford university press, New York, 2007.

klasično d.o.o. ako ima tri člana i samo jednog direktora. Ipak, u obrazloženju Nacrta izmjena i dopuna ZTD-a, Zakonodavac ističe da se uvodi mogućnost osnivanja *jednostavnog d.o.o.-a* koje bi se osnivalo na pojednostavljeni način pa, prema tome, nema mjesta korištenju obrasca u ostalim slučajevima osnivanja.

Stoga pravilno ispunjeni obrazac predstavlja standardizirani društveni ugovor koji vrijedi i kao popis članova društva, popis osoba ovlaštenih da vode poslove društva, a ujedno sadrži i izjavu kojom član uprave prihvaća imenovanje te potpis člana uprave koji se pohranjuje u sudski registar.

Obrazac sadrži samo odredbe o tvrtki, predmetu poslovanja, članovima, visini temeljnoga kapitala i preuzimanju poslovnih udjela, sjedištu društva, odredbe o snošenju troškova osnivanja, podatke o članovima uprave.

Obrazac se može koristiti ako društvo ima najviše tri osnivača. Članovi mogu biti pravne i fizičke osobe.¹⁰ Obrazac ne sadrži predložak predmeta poslovanja pa osnivači moraju konkretizirati i individualizirati djelatnosti društva.

Osnivači slobodno određuju visinu temeljnoga kapitala, uz zakonska ograničenja u smislu da ako se društvo osniva s temeljnim kapitalom nižem od iznosa od 20.000 kuna, vrijede posebne odredbe o jednostavnom d.o.o.-u, a posebice odredbe o isticanju tvrtke te obveza uplate cjelokupnog iznosa temeljnoga kapitala prije upisa društva u sudski registar. Svaki osnivač smije preuzeti samo po jedan poslovni udio, što je različito rješenje od onog koje vrijedi kod osnivanja društva bez korištenja obrasca kada osnivači odmah mogu preuzeti više poslovnih udjela.

Jednostavno d.o.o. može imati samo jednog člana uprave – direktora. On uvijek samostalno zastupa društvo i ovlašten ga je bez ograničenja zastupati kada u ime društva sklapa ugovore sa samim sobom i u ime trećih. Ograničenje na samo jednog direktora, uz to što u obrascu nije ostavljen prazan prostor za upis dodatnih direktora, proizlazi prvenstveno iz odredbe prema kojoj se društvo s ograničenom odgovornošću može osnovati u pojednostavljenom postupku ako ima najviše tri člana i jednog direktora.

To ograničenje da društvo smije imati jednog direktora vrijedi samo kod osnivanja društva. Prvi direktor ne zastupa društvo pojedinačno i samostalno uvijek već samo dok je jedini direktor. To početno ograničenje pretpostavlja (uključuje) da je dopušteno postaviti i druge direktore jednom kada je društvo osnovano,

---

¹⁰ Član društva bi, prema mišljenju nekih njemačkih autora, moglo biti i ortaštvo te nasljednička zajednica. To proizlazi iz činjenice što je općenito priznato da društva osoba koja u njemačkom pravu nemaju pravnu osobnost mogu biti članovi d.o.o.-a pa stoga mogu biti i osnivači. *Opgenhoff, C.* u: Bormann, M. et al. (Ur.), *Handbuch GmbH-Recht*, ZAP Verlag, 2009., str. 19. Prema presudi Vrhovnog suda SR Njemačke (BGH) od 4. prosinca 2008., o sposobnosti ortaštva da bude upisano u zemljišne knjige može se primjenom *argumentum a maiore ad minus* zaključiti da se u toč. 3. obrasca (koji ima značaj popisa članova) kao osnivača može upisati i ortaštvo. Ako u ortačkom ugovoru nije naveden naziv ortaštva, tada se kao osnivača navodi „ortaštvo koje se sastoji od osobe a, b i c“. Detaljnije o tome vidi kod *Geibel, S. J.*, *Entscheidungsanmerkung*, BGH, Beschl. v. 04. 12. 2008. – V ZB 74/08, http://www.zjs-online.com/dat/artikel/2009_3_188.pdf.

ali tada je tu riječ o izmjeni društvenog ugovora. To se može ostvariti samo izmjenom društvenog ugovora jer obrazac ne sadrži odgovarajuće ovlaštenje. To vrijedi i kod promjene direktora (opoziv jedinog direktora i imenovanje drugog). Stoga, odluka o imenovanju nije materijalna (statusnopravna) odredba društvenog ugovora. Zbog obvezujućeg zakonodavnog cilja snižavanja troškova osnivanja tu ne može biti riječi niti o pojedinačnoj odluci skupštine društva već je riječ o nepravoj (formalnoj) odredbi društvenog ugovora.¹¹ Opoziv i novo imenovanje direktora, kao i imenovanje novih direktora uz zadržavanje postojećega, ne podliježe povlastici nižih troškova koja vrijedi u slučaju kada se za osnivanje koristi obrazac jer se tu ne radi o izmjeni samo unutar obrasca. Svaka promjena u svezi s imenovanjem direktora (promjena direktora ili imenovanje još jednoga direktora, izmjena ovlasti za zastupanje) predstavlja izmjenu osnivačkog akta koja mora biti donesena potrebnom većinom i mora biti sastavljena u obliku javnobilježničkog akta, privatne isprave koju javni bilježnik potvrdi ili javnobilježnički ovjerenog zapisnika (čl. 454. ZTD-a), tročetvrtinskom većinom danih glasova (čl. 455. ZTD-a). Osniva li se društvo uz korištenje obrasca društvenog ugovora, ne mogu se direktoru dati posebne ovlasti.

Obvezna uporaba obrasca osnivačkog akta ima za cilj snižavanje troška osnivanja društva. Time se izbjegla bilančna prezaduženost društva već troškovima osnivanja. Valja izbjeći prezaduženost u početnoj fazi jer uvijek vrijedi pravilo da zahtjevi vjerovnika imaju prednost kod namirenja u odnosu na zajam koji je član dao društvu. Imenovanje uprave i popis članova smatraju se sastavnim dijelom jedinstvenoga postupka osnivanja pa ne podliježu posebnim troškovima.

Ni jedna izmjena ni dodatak društvenom ugovoru koji odstupaju od obrasca ne podliježu odredbi o povlaštenim troškovima. Ako je osnivačima od početka jasno da će u budućnosti izmijeniti društveni ugovor, upitan je smisao osnivanja jednostavnog d.o.o.-a.

Prestanak i likvidacija društva osnovanog pomoću obrasca uređeni su općim odredbama. Tu nema nikakvih posebnosti, jedino to što u svezi s pitanjem prijave likvidatora treba obratiti pozornost na sljedeće: ako je direktor imenovan u obrascu kao jedini likvidator njegova ovlast za zastupanje društva u svojstvu likvidatora unosi se u sudski registar.

Obrazac koji propisuje zakonodavac ne uređuje važna pitanja koja je potrebno urediti društvenim ugovorom (vinkulacija, povlačenje poslovnih udjela, nasljeđivanje poslovnog udjela, odredbe o procjeni vrijednosti poslovnog udjela). Tu se upućuje na dispozitivne zakonske odredbe.

---

¹¹ *Oppenheim, C.* u: Bormann, M. et al. (Ur.), *Handbuch GmbH-Recht*, ZAP Verlag, 2009., str. 12.

4. BITNE ZNAČAJKE JEDNOSTAVNOG DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Spomenuto društvo ne predstavlja posebni pravni oblik već je riječ o podvrsti d.o.o.-a.¹² Za to društvo vrijede posebna pravila, ali se na njega primjenjuju i sve ostale odredbe kojima je uređeno klasično d.o.o., kada je to po naravi stvari moguće, tj. kad suprotan zaključak ne proizlazi iz posebitosti jednostavnog d.o.o.-a.

Jednostavni d.o.o. omogućava početak poslovanja bez jamstvenoga kapitala kojim klasični d.o.o., barem u početku, redovito raspolaže te postupno proširenje opsega gospodarskoga pothvata a da pritom nije potrebno osnivati društvo.¹³ U biti, sam zakon i objašnjenja uz pojedine odredbe ukazuju na to da je riječ o „prijelaznome“ obliku koji prethodi poslovanju u obliku klasičnoga d.o.o.-a.¹⁴ Nema prepreke da se naknadno u temeljni kapital tog društva ne unesu nova sredstva pa da ono postane „klasični“ d.o.o.¹⁵

Međutim, ne postoje pravila o tome u kojem roku bi članovi svoje jednostavno d.o.o. trebali pretvoriti u klasično d.o.o. pa ne postoje niti neizravna pravna sredstva kojima bi se članove prisililo da naknadno povećaju temeljni kapital društva. Dok god je iznos temeljnog kapitala niži od iznosa minimalnog temeljnog kapitala (20.000 kuna), vrijede posebna pravila za jednostavni d.o.o.

S obzirom na okolnost da najniži nominalni iznos poslovnog udjela mora glasiti na puni iznos u kunama, najniži iznos minimalnog temeljnog kapitala jest 10 kuna, a ako se osniva višečlano j.d.o.o., svaki član mora uplatiti poslovni udio u iznosu od najmanje 1 kune.

Jednostavni d.o.o. može nastati samo osnivanjem, što znači da nije dopustivo smanjenjem temeljnog kapitala klasični d.o.o. „pretvoriti“ u jednostavni d.o.o.¹⁶ Zakonodavac je jasno zauzeo stav da je j.d.o.o. prijelazni oblik do „klasičnog“ d.o.o.-a te da obrnuti postupak nije dopušten. Jednostavno društvo može biti subjekt nekih statusnih promjena jer je riječ o pojavnom obliku društva s ograničenom

---

¹² Usp. *Barbić, J.*, Pravo društava, Društva kapitala, II. sv., Organizator, Zagreb, 2010., str. 11.-15. U Njemačkoj je ideju od stvaranju posve nove vrste trgovačkog društva kapitala zastupao član njemačkog Bundestaga *Jürgen Gehb*, ali bez uspjeha. Njegov prijedlog izmjena Zakona dostupan je na www.gehb.de, 15. prosinac 2013.

¹³ *Lutter, M.* u: Bayer, W. et al. (Ur.), GmbH-Gesetz, 17. Auflage, Köln, 2009., str. 239.

¹⁴ Usp. *Joost, D.*, Unternehmensgesellschaft, Unterbilanz und Verlustanzeige, ZIP 2007., str. 2245.

¹⁵ Ali ne kod osnivanja društva. *Tebben, J.*, Die Reform der GmbH – das MoMiG in der notariellen Praxis, RnotZ 2008., str. 445.

¹⁶ Isto vrijedi i za slučaj pojednostavljenog smanjenja kapitala društva iz odredbe čl. 349. ZTD-a. Prema toj odredbi, temeljni kapital društva može se smanjiti na pojednostavljeni način ako se to čini radi izravnavanja niže vrijednosti, da bi se pokrili gubici ili sredstva prenijela u rezervu kapitala. U odluci o smanjenju kapitala mora se odrediti da se kapital smanjuje u tu svrhu. To smanjenje temeljnoga kapitala dopušteno je samo nakon što se potroši dio zakonskih rezervi i rezervi kapitala za koji one prelaze pet posto (5 %) temeljnoga kapitala koji preostane nakon smanjenja kapitala kao i da su potrošene statutarne i ostale rezerve iz dobiti. Za njemačko pravo usp. odredbu § 58 Abs. 4. GmbHG.

odgovornošću.¹⁷ S druge strane, nije moguća statusna promjena kojom bi neka druga vrsta trgovačkog društva postala j.d.o.o., primjerice jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću ne može nastati spajanjem ili razdvajanjem, niti je dopušteno preoblikovanje neke druge vrste društva u j. d.o.o. Također, spajanje ili razdvajanje u koje je uključeno j.d.o.o moguće je provesti samo onda ako se istovremeno poveća i temeljni kapital društva na iznos od 20.000 kuna, u suprotnomu, nema jamstva za nove poslovne udjele.¹⁸ S druge strane, nema prepreke da se j.d.o.o. preoblikuje u javno trgovačko društvo ili komanditno društvo.¹⁹

4. 1. Minimalni temeljni kapital

Ključna značajka nove podvrste društva jest mogućnost osnivanja društva sa znatno nižim iznosom minimalnog temeljnog kapitala. To je i najvažnija točka razgraničenja između jednostavnog i klasičnog d.o.o.-a za čije je osnivanje i dalje potrebno uplatiti temeljni kapital u iznosu 20.000 kuna.²⁰

Prva i najuočljivija od posebnih pretpostavki za jednostavni d.o.o. jest dužnost da se posluje pod tvrtkom koja sadrži oznaku „jednostavni d.o.o.“²¹ Nadalje, vrijedi zabrana uplate uloga koji nisu u novcu te se zahtijeva da se cjelokupni iznos temeljnog kapitala unese prije podnošenja prijave za upis društva u sudski registar. To društvo mora imati zakonske rezerve kapitala u iznosu od jedne četvrtine godišnjeg viška dobiti iskazane u godišnjim financijskim izvješćima, umanjene za iznos gubitka iz prethodne godine.²² Prijeti li društvu nesposobnost za plaćanje, mora se odmah sazvati skupština društva.²³

Tvrtka je ime pod kojim trgovačko društvo posluje i pod kojim sudjeluje u pravnom prometu. Obvezatan sastojak tvrtke jest i oznaka pravnog oblika društva pa stoga tvrtka tog oblika društva obvezatno mora sadržavati naznaku

---

¹⁷ *Tebben, J.*, Die Reform der GmbH, RNotZ 2008., str. 446.

¹⁸ V. čl. 550a, st. 8. ZTD-a.

¹⁹ Vidi čl. 577. ZTD-a u svezi s čl. 571-576 ZTD-a.

²⁰ U njemačkom pravu društava minimalni temeljni kapital za osnivanje tog društva iznosi 25.000,00 eura – usp. § 5 Abs. 1. GmbHG.

²¹ V. čl. 13., st. 2., toč. 4. ZTD-a.

²² V. čl. 390a., st. 4, 5. i 6. ZTD-a. Usp. za njemačko pravo odredbu iz § 5a Abs. 3. GmbHG.

²³ V. čl. 390a, st. 6. ZTD-a. Usp. za njemačko pravo odredbu iz § 5a Abs. 4. GmbHG. Nesposobnost za plaćanje daleko je najčešći stečajni razlog. Sljedeći stečajni razlog je prijeteća nesposobnost za plaćanje, premda Stečajni zakon taj razlog podvodi pod stečajni razlog nesposobnosti za plaćanje. No, za razliku od nesposobnosti za plaćanje, ne postoji zakonska pretpostavka koja određuje kada kod dužnika postoji prijeteća nesposobnost za plaćanje. Prijeteća nesposobnost za plaćanje postoji ako dužnik učini vjerojatnim da svoje već postojeće no nedospjele obveze neće moći ispuniti po njihovu dospijecu. Uvođenjem tog stečajnog razloga željelo se omogućiti dužniku koji je najbolje obaviješten o svojoj ekonomskoj situaciji da pravodobno poduzme mjere za zaštitu ne samo vjerovnika već i vlastite ekonomske i imovinske pozicije. Taj stečajni razlog nije relevantan u kaznenopravnom smislu jer pretpostavlja postojanje savjesnih dužnika kakvi se u stečajnom postupku praktično ne pojavljuju. O tome v. kod *Majstorović, D.*, Stečajna kaznena djela, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 14, broj 2/2007., str. 647.

„jednostavno d.o.o.“ ili j.d.o.o.²⁴ Svrha te odredbe jest da trećima bude jasno kako posluju s društvom čiji je kapital po iznosu neznan.²⁵ Naznaka da je riječ o jednostavnome d.o.o.-u povlači za sobom negativnu konotaciju financijske slabosti što može umanjiti privlačnost tog tipa društva ulagačima.²⁶ Društvo smije izmijeniti oznaku pravnog oblika društva u d.o.o. kada mu temeljni kapital dosegne iznos minimalnog temeljnog kapitala d.o.o.-a (20.000 kn), ali može i nastaviti poslovati pod ranijom tvrtkom društva.²⁷

4. 2. Ulozi i zabrana unosa uloga u stvarima i pravima

Zakon posebno uređuje i pitanje uloga za preuzete poslovne udjele u društvu. Kako je već ranije istaknuto, jednostavno d.o.o. može nastati samo osnivanjem pri čemu je najniži iznos temeljnog kapitala društva 10,00 kuna, a najniži nominalni iznos poslovnog udjela 1,00 kunu. Temeljni kapital i poslovni udjeli u društvu moraju glasiti na pune iznose kuna. Stoga se jednostavni d.o.o. može osnovati i s jednim udjelom u iznosu od 10 kuna. Ulozi za preuzete poslovne udjele uplaćuju se samo u novcu. Zabranjeni su ulozima u stvarima i pravima. Kako je već prije istaknuto, prijava za upis društva u sudski registar podnosi se nakon što su potpuno uplaćeni ulozima za sve preuzete poslovne udjele u društvu.²⁸

Dvojbeno je i dosad nejasno primjenjuje li se odredba o prikrivenom ulaganju stvari i prava²⁹ i na jednostavno d.o.o. Prema toj odredbi, ako se ulog nekog člana društva u novcu gospodarski ili na temelju onoga što je ugovoreno u vezi s preuzimanjem obveze uplate u potpunosti ili djelomično smatra ulaganjem stvari ili prava (prikriveno ulaganje stvari i prava), to ga ne oslobađa obveze uplate uloga, ali se u obvezu člana društva da uplati ulog u novcu uračunava vrijednost stvari ili prava u vrijeme podnošenja prijave za upis u sudski registar ili u vrijeme prijenosa stvari i prava društvu ako taj prijenos bude nakon toga. Na prvi pogled iz odredbe ne proizlazi da se ona ne bi mogla primijeniti na jednostavno d.o.o. Međutim, u čl. 390a, st. 4. ZTD-a jasno stoji da se ulozima za preuzete udjele uplaćuju samo u novcu. S obzirom na okolnost da je u opisanom slučaju riječ o prikrivenom ulaganju stvari i prava, odredba iz čl. 390a, st. 4. ZTD-a jest *lex*

---

²⁴ Vidi čl. 13., st. 5. ZTD-a. U njemačkom pravu forma društva je „Unternehmesgesellschaft (haftungsbeschränkt)“ ili „UG (haftungsbeschränkt)“.

²⁵ Usp. *Seibert, U.*, Der Regierungsentwurf des MoMiG und die haftungsbeschränkte Unternehmesgesellschaft, GmBHR 2007., str. 675.

²⁶ Naziv „poduzetničko društvo“ također se smatra neprimjerenim. *Römermann, V.*, MoMiG: Regierungsentwurf mit „Überraschungs-Coups“, GmBHR 2007., str. 193.

²⁷ Isto vrijedi za njemačko pravo. Vidi, primjerice, *Noack, U.*, Der Regierungsentwurf des MoMiG – Die Reform des GmbH-Rechts geht in die Endrunde, DB 2007., str. 1396. Također vidi *Wilhelm, J.*, „Unternehmesgesellschaft (haftungsbeschränkt)“ – Der neue § 5a GmbHG in dem RegE zum MoMiG, DB, str. 1511. Za slično društvo engleskoga prava ne postoji takva obveza. Već iz odredbe s. 59 (1) CA 2006 jasno proizlazi da to društvo mora imati oznaku „Limited“ ili ltd. Bilo koje rješenje koje u pogledu nazivlja ukazuje na razliku u platežnoj sposobnosti tih društava, za posljednju će imati negativan stav ostalih sudionika u gospodarskome poslovanju pa će u tom dijelu prednost imati engleski *Limited*.

²⁸ Vidi čl. 390a, st. 3. i 4. ZTD-a. Za njemačko pravo usp. § 5a Abs. 2. GmbHG.

²⁹ Vidi čl. 398., st. 4. ZTD-a. Za njemačko pravo v. § 19 Abs. 4. GmbHG.

specialis u odnosu na onu iz čl. 398., st. 4. ZTD-a pa se ne primjenjuju pravila o uračunavanju vrijednosti stvari i prava.

4. 3. Obveza stvaranja rezerve kapitala

Jednostavno d.o.o. omogućava svojim osnivačima da uz neznatan financijski rizik, a bez osobne odgovornosti, sudjeluju u eventualnoj dobiti tog društva. Kako bi se vjerovnicima takvih društava pružila zaštita kakvu imaju vjerovnici klasičnog d.o.o.-a, Zakonom je propisano da j.d.o.o. iz ostvarene dobiti mora stvoriti zakonske rezerve u omjeru od jedne četvrtine godišnje dobiti, nakon što se pokriju godišnji gubitak i preneseni gubitak. Te se rezerve smiju koristiti samo za pokrivanje godišnjeg gubitka, prenesenog gubitka iz prethodnog razdoblja ili za povećanje kapitala iz sredstava društva.³⁰ Stoga se logično nameće pitanje u kakvom je odnosu odredba o dužnosti j.d.o.o.-a da stvori rezerve i zaštitna odredba o nedopuštenim primanjima (održanju kapitala). Prema zakonskom tekstu, polazište je temeljni kapital društva. Okolnost da se j.d.o.o. može osnovati sa 10 kuna i normalno poslovati, pokazuje da pozornost nije posvećena održanju kapitala. Ipak će se u praksi i takva društva osnivati s nešto višim iznosom temeljnoga kapitala pa se to pitanje ne smije potpuno zanemariti.³¹

Kod klasičnoga d.o.o.-a društvo slobodno može raspolagati svom imovinom koja ne služi za pokriće iznosa temeljnoga kapitala društva. Odredba o održanju kapitala ne odnosi se na rezerve jer sredstva u rezervi još nisu „pretvorena“ u temeljni kapital društva. S druge strane, ovom stavu moglo bi se prigovoriti da Zakonodavac smatra kako je tako stvorena rezerva *de facto* već temeljni kapital jer je to jedina svrha stvaranja te rezerve. Riječ je tada o svojevrsnom „lebdećem“ temeljnom kapitalu na koji bi se primjenjivale odredbe o nedopuštenim primanjima iz čl. 407. ZTD-a.³²

Povećanje temeljnoga kapitala trebalo bi provesti što je prije moguće na iznos minimalnog temeljnog kapitala, u suprotnom bilo bi moguće višekратно unositi iznos temeljnog kapitala. Za razliku od temeljnog kapitala, rezerva se koristi za pokriće godišnjega gubitka. Ako je društvo više godina akumuliralo sredstva u rezervi društva, moguće je da iznenadni gubitak iscrpi stvorenu rezervu. Tada bi društvo bilo dužno opet početi prikupljati sredstva u rezervu društva.

Dvojbeno je Zakonodavčevo polazište kako se rezerve mogu pretvoriti u temeljni kapital samo postupkom povećanja kapitala iz rezervi društva, pa bi stoga za praksu bilo korisno omogućiti jednostavniji način prijenosa sredstava iz jedne imovinske kategorije u drugu.

Nema obveze društva na stvaranje rezerve kapitala ako ono ima temeljni kapital od barem 20.000 kuna ili je već provedeno povećanje temeljnoga kapitala

---

³⁰ Usp. za njemačko pravo odredbu iz § 57c GmbHG.

³¹ Jordan, E., Gläubigerschutz in einer kapitallosen Gesellschaft, Mönchengladbach, 2010., str. 117.

³² Miras, A., Die neue Unternehmergeellschaft, UG (haftungsbeschränkt) und vereinfachte Gründung nach neuem Recht, 2. Auflage, München, 2011., str. 75.

do tog iznosa (što vrijedi i za slučaj kada je društvo u tvrtki zadržalo oznaku j.d.o.o). S druge strane, ta obveza i dalje postoji ako je temeljni kapital društva niži od tog iznosa pa i onda kada zbrojeni iznos temeljnoga kapitala i zakonskih rezervi prelazi iznos minimalnog temeljnog kapitala za d.o.o., ali nije provedeno povećanje temeljnog kapitala. Naime, obveza na stvaranje rezervi nije ograničena samo do iznosa minimalnog temeljnog kapitala niti je vremenski ograničena iako je Zakonodavčev cilj bio stvoriti jednostavni d.o.o. kao prijelazni oblik do „klasičnog“ d.o.o.-a.³³

Ako se u jednostavnom d.o.o.-u ipak postupi suprotno odredbi o obvezi formiranja zakonske rezerve, onda je ništena odluka skupštine o utvrđenju financijskih izvješća. Nišetnost odluke skupštine o utvrđenju godišnjih financijskih izvješća kao i nišetnost odluka uprave, odnosno izvršnih direktora i nadzornog, odnosno upravnog odbora o utvrđenju tih izvješća imaju za posljedicu nišetnost odluke glavne skupštine o upotrebi dobiti donesene na temelju spomenutih nišetnih odluka. Stoga su nišetne i odluke uprave kojima utvrđuju godišnja financijska izvješća.³⁴ Ako je spomenuta odluka nišetna, društvo će ustati sa zahtjevom prema članovima kojima je nešto isplaćeno a nije bilo dopušteno. Također, društvo bi moglo koristiti i obveznopravni zahtjev za povratom zbog stjecanja bez osnove. Ako je do nedopuštene isplate došlo zato što članovi uprave nisu primijenili pozornost urednog i savjesnog gospodarstvenika, i oni bi mogli odgovarati prema ostalim članovima (čl. 252., st. 1. ZTD-a u svezi s čl. 430. ZTD-a) i samom društvu za nastalu štetu (čl. 252., st. 1. i 3. ZTD-a). Nadalje, raspolaganje rezervama podliježe i kaznenopravnoj zaštiti, posebice ako se one ne koriste u svrhu povećanja kapitala ili stvaranja rezervi društva.³⁵

S tim u svezi, dvojbeno je može li j.d.o.o. sklopiti ugovor o vođenju poslova i prijenosu dobiti gdje je strukturalno već isključena mogućnost stvaranja rezervi kapitala. U tom slučaju, primjenjuje se odredba iz čl. 488. ZTD-a o najvišem iznosu prijenosa dobiti prema kojoj, bez obzira na sporazume o visini dobiti koju treba prenijeti, društvo može prenijeti svoju dobit najviše do iznosa godišnje dobiti, umanjene za prijenos gubitka iz protekle godine i za iznos koji mora unijeti u zakonsku rezervu. Ako su za vrijeme trajanja ugovora neki iznosi iz

---

³³ Tako *Schärtl, C.*, Unternehmungsgesellschaft (haftungsbeschränkt) – innovatives Konzept oder „typischer Kompromiss“?, *GmbHHR 2007.*, str. 305. Također v. *Joost, D.*, o. c. u. bilj. br. 14, str. 2245.

³⁴ Vidi čl. 359. ZTD-a. Za njemačko pravo vidi odredbe iz § 253 AktG i § 256 Abs. 1. AktG.

³⁵ *Bittmann, F.*, Strafrechtliche Folgen des MoMiG, *NSiZ 2009.*, str. 120. To odgovara kaznenom djelu zlorabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. našeg Kaznenog zakona: tko u gospodarskom poslovanju povrijedi dužnost zaštite tuđih imovinskih interesa, koja se temelji na zakonu, odluci upravne ili sudbene vlasti, pravnom poslu ili odnosu povjerenja, i na taj način pribavi sebi ili drugoj osobi protupravnu imovinsku korist te time ili na drugi način onome o čijim se imovinskim interesima dužan brinuti prouzroči štetu, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina. Ako je tim kaznenim djelom pribavljena znatna imovinska korist ili prouzročena znatna šteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina. Detaljnije v. kod *Novoselec, P.; Rokсандić Vidlička S.*, *Gospodarska kaznena djela u novom Kaznenom zakonu*, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 17, broj 2/2010., str. 701.

dobiti uneseni u ostale rezerve, ti se iznosi mogu uzeti iz ostalih rezervi i prenijeti kao dobit.³⁶

Međutim, s iznosom dobiti može se „manipulirati“, a to utječe na kapitalne rezerve društva: primjerice, dobit društva može se umanjiti tako što će se direktoru isplaćivati visoka naknada za rad, a da tu još uvijek ne bude riječi o nedopuštenoj isplati. Ipak, ako su isplaćeni iznosi nerazmjerno visoki u odnosu na opće financijsko stanje u konkretnom društvu i na opseg poslova direktora, ispunit će se pretpostavka za povrat viška isplaćenih sredstava.³⁷ Međutim, isplata i relativno visoke naknade direktoru koja je ipak u okvirima uobičajenih isplata za tu funkciju u toj gospodarskoj grani također može predstavljati zlouporabu, posebice zato što visinu naknade određuju članovi pa se tako može zaobići obveza stvaranja zakonske rezerve.³⁸ Sveukupno gledajući, postupak osnivanja jednostavnog d.o.o.-a te nerijetko dugotrajan proces ostvarenja pretpostavki za prijelaz tog društva u „klasični“ d.o.o., može se pokazati skupljom opcijom za osnivače.

Sljedeće pitanje koje treba razmotriti jest isplata dobiti kod jednostavnog d.o.o.-a. Nisu dopuštene isplate članovima društva iz imovine društva vrijednost kojih odgovara iznosu temeljnog kapitala. To je jedno od glavnih pravila kojim se štiti vjerovnike društva jer se tom odredbom zapravo štiti temeljni kapital društva tako što se članovima zabranjuje povrat njihovih uloga u društvo. Članovi kojima društvo nešto isplati suprotno propisima, odredbama društvenog ugovora ili odlukama društva, dužni su primljene isplate vratiti društvu.³⁹ Međutim, to pravilo dodatno je ograničeno novom odredbom kojom se za jednostavno d.o.o. propisuje da mora stvoriti rezervu kapitala u iznosu koji predstavlja četvrtinu viška dobiti nakon što se nadoknadi akumulirani gubitak iz prethodne godine. Te rezerve mogu se upotrijebiti za točno određenu svrhu. Dopustiva svrha jest povećanje temeljnog kapitala pretvaranjem rezervi u temeljni kapital društva, pokriće gubitka iskazanog za godinu za koju se podnose godišnja financijska izvješća, ako nije pokriven iz dobiti prethodne godine, i pokriće gubitka iskazanog za prethodnu godinu ako taj gubitak nije pokriven iz dobiti iskazane u godišnjim financijskim izvješćima za godinu za koju se podnose.⁴⁰ Vidljiva je Zakonodavčeva namjera da se spomenutim pravilom omogući da jednostavno d.o.o. što prije akumulira

---

³⁶ Usp. za njemačko pravo odredbu iz § 301 AktG. Detaljnije o tome vidi primjerice kod *Friedel, G.* u: Bormann, M. et al. (Ur.) *Handbuch GmbH-Recht*, ZAP Verlag, 2009., str. 80.

³⁷ *Tamm, M.*, *Die Unternehmersgesellschaft (haftungsbeschränkt)*, 18 MDR (2010.), str. 1025. i dalje.

³⁸ *Spies, M.*, *Unternehmersgesellschaft (Haftungsbeschränkt) Verfassungsschutz-Gläubigerschutzalternativen*, Berlin, 2010., str. 197.

³⁹ Vidi čl. 407. ZTD-a. U slučaju povrede, prema toj odredbi društvo ima zahtjev za povratom prema članu. Slično rješenje ima i njemačko pravo: prema općoj odredbi iz § 30 Abs. 1. GmbHG, koja se primjenjuje i na jednostavni d.o.o., zabranjena je isplata samo onog dijela imovine društva koji je nužan za održavanje temeljnog kapitala. To odgovara zakonodavčevom stavu koji jednostavni d.o.o. smatra prijelaznim oblikom kojem je krajnji cilj ostvarenje statusa klasičnoga d.o.o.-a. Odredbom iz § 31 GmbHG uređuje se dužnost povrata tako isplaćenih sredstava iz imovine društva.

⁴⁰ V. čl. 390a. ZTD-a. Za njemačko pravo usp. s odredbom iz § 5a Abs. 3. GmbHG koji upućuje na svrhu za koju se sredstva mogu upotrijebiti, uređenu odredbom § 57c GmbHG.

sredstva kojima bi se povećao temeljni kapital društva do iznosa koji se traži za klasično d.o.o.⁴¹ S tim u svezi, nameće se pitanje o odnosu odredbe o stvaranju rezervi i zaštitne odredbe o održanju kapitala: prema tekstu spomenute odredbe, polazište je temeljni kapital društva. Kod klasičnoga d.o.o.-a društvo slobodno može raspolagati svom imovinom koja ne služi za pokriće iznosa temeljnoga kapitala društva. Objašnjenje se pronalazi u odredbi kojom se štiti stvorena rezerva kapitala j.d.o.o.-a, jer se odredba o održanju kapitala ne odnosi na rezerve. Naime, sredstva iz rezerve još nisu postala temeljni kapital društva. Iz okolnosti da naš Zakonodavac propisuje da se j.d.o.o. može osnovati i normalno poslovati sa svega 10 kuna, proizlazi zaključak kako pozornost nije posvećena održanju kapitala.⁴²

Povećanje temeljnoga kapitala na iznos minimalnog temeljnog kapitala ipak bi trebalo provesti što je prije moguće, u suprotnom slučaju društvo bi morali neprestano iznova stvarati rezerve. Ako je društvo više godina akumuliralo sredstva u rezervama kapitala, moguće je da iznenadni gubitak iscrpi stvorenu rezervu. Tada bi društvo trebalo opet početi prikupljati ta sredstva. Zakonodavac zauzima polazište da se rezerve mogu pretvoriti u temeljni kapital samo postupkom povećanja kapitala iz rezervi društva, iako bi iz praktičnih razloga bilo korisno omogućiti jednostavniji način prijenosa sredstava iz jedne imovinske kategorije u drugu. Tu se ne smiju zanemariti i razmjerno visoki troškovi koji nastaju zbog sudjelovanja javnog bilježnika i revizora. S druge strane, razlozi pravne sigurnosti ne idu u prilog tome jer bi moglo nastati neodrživo stanje da za klasično d.o.o. vrijede drugačija pravila o rezervama kapitala u odnosu na jednostavno d.o.o.

Također treba razmotriti i pravila o zajmu kojim se nadomješta kapital društva. Naime, ako član svome društvu koje je u krizi dade zajam, umjesto da mu pribavi vlastiti kapital, kada bi mu ga inače uredni gospodarstvenici trebali pribaviti, može u stečajnom postupku ostvarivati zahtjev za povrat zajma samo kao stečajni vjerovnik nižeg isplatnog reda. Pravila o nadomještanju vlastitog kapitala društva ne vrijede za člana društva koji ne vodi njegove poslove, a čiji se poslovni udio odnosi na desetinu ili manji dio temeljnog kapitala društva. Stekne li zajmodavac društva u krizi u to vrijeme poslovne udjele u tom društvu u cilju da se prevlada krizno stanje, to ima za posljedicu da se pravila o nadomještanju kapitala ne primjenjuju na njegove tražbine koje proizlaze iz zajmova do visine temeljnog kapitala uplaćenog u društvo u skladu sa Zakonom, a u svezi s povećanjem temeljnog kapitala kojim je član stekao udio. Spomenute odredbe vrijede i za

---

⁴¹ Ograničenja u svezi s isplatom dobiti predstavljaju jedno od pravnih pitanja prema kojemu englesko pravo zauzima stroži stav od njemačkog ili hrvatskog prava. Društvo je ovlašteno isplatiti dobit samo iz dijela dobiti društva koji stoji na raspolaganju upravo za tu svrhu (vidi odredbu s. 830 (1) i (2) CA 2006). Propisano je da se članovima smije isplatiti samo onaj dio dobiti koji se ne koristi za dokapitalizaciju, iznos koji je umanjnjen za gubitak (uz pretpostavku da gubitak prethodno nije otpisan na zakoniti način smanjenjem ili reorganizacijom kapitala društva). Detaljnije vidi *Happ, W.; Holler, L., "Limited" statt GmbH – Risiken und Kosten werden gern verschwiegen, DStR 2004, str. 733; Kessler, W.; Eicke, R., Die Limited – Fluch oder Segen für die Steuerberatung?, DStR 2005., str. 2102; Joost, D., o. c. u bilj. br. 14, str. 2246.*

⁴² *Jordan* smatra da je ta rasprava više teoretske naravi jer će se u praksi i takva društva osnivati s ipak nešto višim iznosom temeljnoga kapitala pa će pitanje održanja kapitala imati veći značaj. *Jordan, E., o. c. u bilj. br. 31, str. 117.*

jednostavno d.o.o. koje je posebice izloženo opasnosti neraspologanja kapitalom koji bi bio dostatan s obzirom na narav i opseg poduzetničkog pothvata koji se namjerava ostvariti.⁴³

4. 4. Sazivanje skupštine zbog nesposobnosti za plaćanje

Prijeti li jednostavnom d.o.o.-u nesposobnost za plaćanje, mora se odmah sazvati skupština društva.⁴⁴ Zakon ne daje precizne upute za djelovanje na toj skupštini, ali za očekivati je da će se predložiti mjere za otklanjanje tog stanja.⁴⁵

Tom odredbom koja koristi termin stečajnoga prava štite se vjerovnici društva i ona je *lex specialis* u odnosu na opću odredbu iz Zakona o obvezi sazivanja skupštine kada društvo izgubi više od polovice temeljnog kapitala. Zakonodavac drži da kod j.d.o.o.-a nema smisla opće pravilo prema kojem se skupština mora sazvati kad društvo izgubi više od polovice temeljnoga kapitala jer je to društvo ionako osnovano s neznatnim temeljnim kapitalom pa prema okolnostima stalno može biti u takvom stanju. S druge strane, Zakonodavac nije uredio pitanje prezaduženosti jednostavnoga d.o.o.-a.⁴⁶ Ako se ne primjenjuje opće pravilo iz Zakona, to znači da uprava ne mora sazivati skupštinu društva iz tog razloga niti postoji odgovornost uprave ako članove propusti upozoriti na okolnost da je društvo izgubilo više od polovice temeljnoga kapitala.⁴⁷ Cilj odredbe jest prepoznati stanje prijeteće nesposobnosti za plaćanje kako bi se na skupštini mogle usvojiti odluke o protumjerama, međutim, dvojben je faktična mogućnost njezine primjene.

Kritici posebice podliježe izričaj „*prijeti li društvu nesposobnost za plaćanje...*“ koji upućuje na zaključak da je pretpostavka za sazivanje skupštine postojanje stečajnog razloga u vidu prijeteće nesposobnosti za plaćanje. To nije najbolje rješenje jer praktički ne postoji slučaj pokretanja stečajnog postupka zbog tog razloga. Sud utvrđuje nesposobnost za plaćanje na temelju plana likvidnosti koji za mala poduzeća nije obvezujući, a takva su u pravilu sva jednostavna d.o.o. Stoga će se teško precizno utvrditi kada je nastala obveza za sazivanje skupštine. Iz toga proizlazi da to nije potrebno niti dokazivati jer nema kaznenopravne sankcije za tu povredu dužnosti. To je prednost j.d.o.o.-a u odnosu na klasični

---

⁴³ Vidi čl. 408. ZTD-a. Jedan od glavnih nedostataka njemačkoga prava d.o.o.-a, kako ističu kritičari, u prošlosti su uvijek bila pravila o zajmu kojim se nadomješta kapital društva. Međutim, to problematično područje restrukturirano je i znatno pojednostavljeno. Međutim, nove odredbe o podređnom značaju tih tražbina iz § 39 Stečajnoga Zakona (InsO) ne utječu u tolikoj mjeri na popularnost jednostavnog ili klasičnoga d.o.o.-a u odnosu na engleski Limited jer te odredbe u engleskom pravu uopće niti ne postoje. Za englesko pravo vidi odredbu ss. 74(2)(f), 215 Insolvency Act 1986.

⁴⁴ V. čl. 390a., st. 6. ZTD-a. Prema odredbi 5a Abs. 4. GmbHG, neovisno o pretpostavkama iz odredbe § 49 Abs. 3. GmbHG skupština društva mora se sazvati bez odgode u slučaju prijeteće nesposobnosti za plaćanje.

⁴⁵ Lutter, M. u: Bayer, W. et al.(Ur.), GmbH-Gesetz 17. Auflage, Köln, 2009., str. 243-244.

⁴⁶ Tamm, M., o. c. u bilj. br. 37, str. 1025. Također vidi Spies, M., o. c. u bilj. br. 38, str. 227-228.

⁴⁷ Usp. za njemačko pravo, koje sadrži identično rješenje, odredbu iz § 49 Abs. 3. GmbHG u svezi s odredbom iz § 84 Abs. 1. GmbHG.

d.o.o.⁴⁸ Iz svega navedenoga, vidljivo je da problem nesposobnosti za plaćanje još prije dolazi do izražaja kod jednostavnoga nego kod klasičnog d.o.o.-a.

Uz to, treba se kritički osvrnuti i na pitanje odgovornosti članova za obveze društva. Praksa će pokazati hoće li vjerovnici ili stečajni upravitelj j.d.o.o.-a imati više uspjeha sa zahtjevima za osobnu odgovornost članova za obveze tih društava nego što je to dosada bio slučaj, posebice uzme li se u obzir (ne)opremljenost takvih društava primjerenim kapitalom. Članovi d.o.o.-a do danas nisu odgovarali zbog materijalne potkapitalizacije društva osim ako se dokazalo da su namjerno prouzročili društvu štetu izvlačenjem sredstava iz njegove imovine. Mogućnost zlouporabe kod j.d.o.o.-a ostaje otvoreno pitanje,⁴⁹ posebice uzme li se u obzir okolnost da to društvo nije opremljeno niti minimalnim temeljnim kapitalom, a pogotovo nije opremljeno kapitalom koji je primjeren financijskim potrebama konkretnoga društva. Bez obzira na to hoće li sudovi ponovno (u kontekstu j.d.o.o.-a) raspravljati o odgovornosti članova zbog materijalne potkapitalizacije društva, pitanje ostaje otvoreno: utvrdi li se odgovornost člana za materijalnu potkapitalizaciju, član odgovara osobno i neograničeno za tuđu obvezu, tj. za obvezu društva. O kvalificiranoj je potkapitalizaciji riječ ako je i članovima društva jasno i vidljivo da društvo nije dostatno opremljeno kapitalom pa je opravdano za očekivati da po redovnom tijeku stvari, i to s visokom vjerojatnošću, društvo neće moći ispunjavati obveze prema vjerovnicima. Opremljenost društva kapitalom vidljivo je nedostatna uzevši u obzir uobičajene poslovne rizike i izvjesno je da u budućnosti društvo neće moći ispunjavati obveze prema vjerovnicima.⁵⁰

4. 5. Jednostavno d.o.o. kao komplementar

Moguće je osnovati komanditno društvo u kojem je jednostavno d.o.o. komplementar. Vezano za dopustivost takve konstrukcije, pojavljuju se dodatna pitanja.⁵¹ Naime, nerijetko se u ugovore o osnivanju komanditnog društva unosi odredba prema kojoj komplementar ne sudjeluje u dobiti komanditnoga društva. S druge strane, Zakon propisuje da jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću mora formirati zakonske rezerve kapitala. Ako ugovor o osnivanju komanditnog društva onemogućava od početka da komplementar stječe dobit, tada niti ne može stvoriti rezervu kapitala. Takvo bi društvo, s druge strane, moglo stjecati dobit u drugom poduzetničkom pothvatu, a također može biti i članom

---

⁴⁸ Usp. s odredbom iz § 18 Abs. 2. njemačkog stečajnog zakona (InsO).

⁴⁹ *Miras, A.*, Die bisherige Rechtsprechung zur Unternehmergeellschaft – Eine kritische Analyse, 45 DB (2010.), str. 2493.

⁵⁰ *Goette*, predsjednik II. Vijeća (Vijeća za pravo društava) Vrhovnog suda SR Njemačke napominje da sudska praksa mora slijediti volju zakonodavca koji kod društava kapitala propisuje neodgovornost članova za obveze društva (oni samo snose rizik gubitka uloga u društvu) što je nepovoljna okolnost za vjerovnike društva. *Tebben, J.*, Die Reform der GmbH – das MoMiG in der notariellen Praxis, RnotZ 2008., str. 441. i dalje.

⁵¹ Tako *Stenzel, I.*, Die Pflicht zur Bildung einer gesetzlichen Rücklage bei der UG (haftungsbeschränkt) und die Folgen für die Wirksamkeit des Gesellschaftsvertrags einer UG (haftungsbeschränkt) & Co. KG, NZG 2009., str. 168.

drugog komanditnog društva. Ako spomenuto društvo ne može ostvarivati dobit u jednom gospodarskom pothvatu, to ne znači da je ono trajno onemogućeno u ostvarivanju dobiti i stvaranju rezervi.

Nadalje, iz općih odredaba Zakona ne proizlazi zaključak da je društvo dužno ostvarivati dobit. U suprotnom slučaju, bilo bi nužno od početka poslovanja provoditi kontrolu te posebno provjeravati sve riskantne i neprofitabilne poslove u koje je društvo stupilo.

Također, nije dopuštena analogija na zakonsku odredbu o zabrani prijenosa cijele dobiti: naime, odredbom ugovora o osnivanju komanditnog društva, unaprijed je onemogućeno da društvo ostvaruje dobit tj. da se stvori godišnji višak, dok spomenuta odredba uređuje pitanje uporabe dobiti, što su različiti pravni temelji. Nadalje, spomenuta odredba koja se prvenstveno primjenjuje na d.d., ne može se analogijom primijeniti na jednostavno d.o.o. iz još jednog razloga: obveza stvaranja rezervi postoji načelno samo ako je društvo ostvarilo dobit. Ako to u konkretnom slučaju, bilo zbog gospodarskih okolnosti ili zbog strukture članskih odnosa nije ostvareno, ne mogu se stvoriti rezerve. To će biti slučaj posebice kada ugovor o osnivanju komanditnog društva sadrži odredbu: bez udjela u imovini društva ili „isključeno sudjelovanje u imovini društva“.⁵²

Ako vrijedi zaključak da je jednostavno d.o.o. podvrsta d.o.o.-a, tada bi i to društvo moglo biti odgovorni član (komplementar) u komanditnome društvu. Moglo bi se osnovati komanditno društvo za čije obveze odgovara komplementar cijelom svojom imovinom u iznosu od 10 kuna. Pozadina ove pravne konstrukcije jest ta da komplementar nema svoje poduzeće već samo vodi poslove i odgovara za obveze pa stoga to društvo niti ne sudjeluje kod podjele dobiti trgovca (komanditnoga društva). Ono samo prima naknadu za održanje temeljnog kapitala i naknadu za posloводство.⁵³ Te bi odredbe predstavljale povredu obveze stvaranja zakonske rezerve za čije je ostvarenje temeljna pretpostavka da društvo može (barem u teoriji) ostvarivati dobit pa stoga ne odgovaraju cilju što ga Zakonodavac želi ostvariti.

S druge strane, Zakonodavac nigdje nije izričito iskazao da jednostavno d.o.o. mora biti sposobno stvoriti rezerve kapitala niti se izričito zahtijeva da to društvo bude poduzetnički aktivno i da ostvaruje dobit. U praksi se dopušta osnivanje takvih društava. Registarski sud nije dužan po službenoj dužnosti nadzirati sporazume članova tog društva o podjeli dobiti. Stoga je ta konstrukcija dopuštena i onda kada prema društvenom ugovoru komplementar ne sudjeluje u podjeli dobiti.⁵⁴

---

⁵² *Friedel* predlaže za valjanost tog pravnog oblika da se j.d.o.o. opremi iznosom ipak nešto višim od 10 kuna, što bi j.d.o.o. kao komplementar dalo komanditnom društvu u zajam po tržišnim uvjetima. Ostvareni iznos kamata služio bi za formiranje rezervi. *Friedel, G.* u: Bormann, M. et al. (Ur.), *Handbuch GmbH-Recht*, ZAP Verlag, 2009., str. 80.

⁵³ Detaljnije *Heeg, V.*, *Die UG (haftungsbeschränkt) & Co.KG als (weiteres) hybrides Rechtsgebilde im deutschen Gesellschaftsrecht*, 14 DB (2009.), str. 720.

⁵⁴ *Spies, M.*, o. c. u bilj. br. 38, str. 309.

5. ZAKLJUČAK

Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću već je više od godinu dana dio našega sustava prava društava. Statistički podaci pokazuju da je taj oblik društva, barem u početku, dobro prihvaćen pa se može zaključiti da odgovara praktičnim potrebama osnivača. Taj pravni oblik predstavlja razuman izbor za osnivače koji ne raspolažu potrebnim kapitalom i koji se ne žele odreći povlastice neodgovornosti za obveze. Međutim, nisu u potpunosti razjašnjena brojna pravna pitanja koja se pojavljuju u svezi s tom vrstom d.o.o.-a.

S obzirom na okolnost da je zapravo riječ o prijelaznom obliku koji prethodi klasičnom d.o.o.-u, ne predstavlja konkurenciju tome društvu već, naprotiv, osnažuje njegov položaj. Valja istaknuti da se osnivanje tog društva preporučuje samo za jednočlana j.d.o.o.. Osniva li se višečlano društvo, trebalo bi ipak razmisliti o sklapanju detaljnije uređenog društvenog ugovora te bi stvaranje dobrog pravnog temelja društva trebalo imati prednost pred argumentom uštede na troškovima osnivanja.

U kontekstu konkurencije u pravu društava, aktivan i prilagodljiv zakonodavac treba težiti deregulaciji i proširenju privatne autonomije. Državni pravni sustav treba promptno i učinkovito odgovoriti na te suvremene tendencije. S druge strane, zahtjevu za većom konkurentnošću pravnih oblika na europskom tržištu suprotstavljen je zahtjev za zaštitom vjerovnika tih društava. Stroga pravila o osnivanju i dužnosti unosa temeljnoga kapitala ne odgovaraju suvremenim trendovima gdje se teži pojednostavljenju koje za posljednicu ima slabiju zaštitu vjerovnika.

Stoga je potrebno pronaći kompromis između tih suprotnih polazišta. Taj se cilj može ostvariti tako što bi Zakonodavac mogao urediti da kod jednostavnog d.o.o.-a vrijede stroža pravila o dužnosti objave svih bitnih podataka o poslovanju društva. Do sada je ta dužnost bila vezana uz opseg poduzetničkog pothvata jer mala poduzeća nisu dužna objaviti račun dobiti i gubitka. Jednostavna d.o.o. najčešće imaju taj računovodstveni status pa niti ne podliježu dužnosti objave računa dobiti i gubitka.

Moglo bi se zaključiti da je jednostavno d.o.o. privlačan pravni oblik za početak poduzetničkoga djelovanja. Tome pridonosi i novi, pojednostavljeni postupak osnivanja uz upotrebu obrasca društvenoga ugovora (izjave o osnivanju). Praktički besplatno ograničenje odgovornosti, razmjerno manje stroga pravila o isplata (osim obveze stvaranja rezerve) – sve su to prednosti nove podvrste društava s ograničenom odgovornošću. Ne smije se zaboraviti da je jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću pojavni oblik spomenute vrste društva kapitala, a ne neki posve novi oblik trgovačkog društva. Osim pojedinih pitanja koja su uređena posebnim pravilima, za sve ostalo primjenjuju se odredbe kojima je uređeno „klasično“ društvo s ograničenom odgovornošću.

Nema pravila o tome u kojem roku bi to društvo bilo dužno povećati svoj temeljni kapital do iznosa minimalnog temeljnoga kapitala za d.o.o. (20.000

kuna), iako je već iz Zakonodavčevog obrazloženja prijedloga izmjena Zakona o trgovačkim društvima jasno vidljiva namjera da to društvo bude samo početni, tj. prijelazni oblik poslovanja trgovca.

Međutim, uz spomenuti oblik vezuju se i nedostaci. Jednostavno d.o.o. može nastati samo osnivanjem pa nisu dopuštene statusne promjene kojima bi se neka druga vrsta trgovačkog društva preoblikovala u spomenuto društvo niti je dopustivo da se smanjenjem temeljnoga kapitala neko društvo s ograničenom odgovornošću „pretvori“ u jednostavno d.o.o. Tvrtka tog društva mora imati oznaku da je riječ o toj inačici d.o.o.-a kako bi se o toj okolnosti upozorili ostali pravni subjekti. To društvo mora se osnovati isključivo novčanim ulozima. S obzirom da je za j.d.o.o. propisan minimalni temeljni kapital od svega 10 kuna, kao protuteža propisano je da je takvo društvo dužno formirati zakonsku rezervu. Rezerva postaje temeljni kapital tek kada skupština društva donese odgovarajuću odluku te provede povećanje temeljnog kapitala.

Nadalje, za razliku od klasičnog d.o.o.-a, direktor je dužan sazvati skupštinu kada društvu prijete nesposobnost za plaćanje, a ne u slučaju kada društvo izgubi više od polovice temeljnoga kapitala. Nema prepreke da j.d.o.o. bude komplementar u komanditnom društvu iako se praktičarima ostavlja razrješenje dvojbe za slučaj kada je ugovorom o osnivanju komanditnog društva isključeno pravo komplementara da sudjeluje u dobiti tog društva.

Budućnost će pokazati hoće li novi oblik d.o.o.-a biti šire prihvaćen u gospodarskoj praksi: neslužbeni podaci pokazuju da je kod nas vrlo brzo opao početni interes za osnivanjem j.d.o.o.-a. Glavni argument skeptika u pogledu opravdanosti uvođenja ovog oblika d.o.o.-a u naš pravni sustav jest da trgovačko društvo mora imati imovinska sredstva primjerena opsegu poduzetničkog pothvata pa je bolje rješenje odmah uplatiti minimalni temeljni kapital za „klasično“ d.o.o. Tako se izbjegavaju i dodatni troškovi kod povećanja temeljnog kapitala društva. Također, ističe se kako razlika u iznosima koji se moraju uplatiti za stjecanje udjela u jednostavnom i klasičnom d.o.o.-u nisu toliko velike kao što je to slučaj, primjerice, u Njemačkoj gdje je za klasični d.o.o. propisan minimalni temeljni kapital u iznosu od 25.000 eura, a za jednostavni d.o.o. svega 1 euro.

Usprkos navedenim nedostacima, zasigurno vrijedi zaključak da jednostavni d.o.o. predstavlja konkurentni pravni oblik koji osnivačima daje mogućnost stvaranja društva kapitala bez obveze unosa (za neke osnivače značajnog iznosa) minimalnog temeljnog kapitala.

Literatura

1. *Barbić, J.*, Pravo društava, Društva kapitala, II. sv., Organizator, Zagreb, 2010.
2. *Bayer, W. et al. (Ur.)*, GmbH-Gesetz, 17. Auflage, Köln, 2009.
3. *Bittmann, F.*, Strafrechtliche Folgen des MoMiG, NStZ 2009, str. 113. i dalje.
4. *Bormann, M. et al. (Ur.)*, Handbuch GmbH-Recht, ZAP Verlag, 2009.
5. *Eidenmüller, H.*, Die GmbH im Wettbewerb der Rechtsformen, ZGR, 2007., str. 168. i dalje.
6. *Geibel, S. J.*, Entscheidungsanmerkung, BGH, Beschl. v. 04. 12. 2008. – V ZB 74/08, http://www.zjs-online.com/dat/artikel/2009_3_188.pdf.
7. *Happ, W.; Holler, L.*, “Limited“ statt GmbH – Risiken und Kosten werden gern verschwiegen, DStR 2004, str. 730. i dalje.
8. *Heeg, V.*, Die UG (haftungsbeschränkt) & Co.KG als (weiteres) hybrides Rechtsgebilde im deutschen Gesellschaftsrecht, 14 DB (2009.), str. 719. i dalje.
9. *Joost, D.*, Unternehmergeinschaft, Unterbilanz und Verlustanzeige, ZIP 2007., str. 2242. i dalje.
10. *Jordan, E.*, Gläubigerschutz in einer kapitallosen Gesellschaft, Mönchengladbach, 2010.
11. *Kessler, W.; Eicke, R.*, Die Limited – Fluch oder Segen für die Steuerberatung?, DStR 2005, str. 2101. i dalje.
12. *Kornblum, U.*, GMBH-Rundschau, 99 GMBHR, 2008., str. 19. i dalje.
13. *Lutter, M.*, Haftungsrisiken des Geschäftsführers einer GmbH, GmbHR 1997., str. 329. i dalje.
14. *Majstorović, D.*, Stečajna kaznena djela, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 14, broj 2/2007., str. 643. i dalje.
15. *Miras, A.*, Die neue Unternehmergeinschaft, UG (haftungsbeschränkt) und vereinfachte Gründung nach neuem Recht, 2. Auflage, München, 2011.
16. *Miras, A.*, Die bisherige Rechtsprechung zur Unternehmergeinschaft- Eine kritische Analyse, 45 DB (2010.), str. 2488. i dalje.
17. *Noack, U.*, Der Regierungsentwurf des MoMiG – Die Reform des GmbH-Rechts geht in die Endrunde, DB 2007., str. 1395. i dalje.
18. *Noack, U.; Beurskens, M.*, Modernising the German GmbH – Mere Window Dressing or Fundamental Redesign?, EBOR, 2008., str. 97. i dalje.
19. *Novoselec, P.; Rokсандić Vidlička S.*, Gospodarska kaznena djela u novom Kaznenom zakonu, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 17, broj 2/2010., str. 699. i dalje.
20. *Oelrich, M.*, Das GmbH-Recht nach dem MoMiG, 11 WiSt (2009.), str. 560. i dalje.

21. *Römermann, V.*, MoMiG: Regierungsentwurf mit “Überraschungs-Coups“, GMBHR 2007., str. 193. i dalje.

22. *Schärfl, C.*, Unternehmergeellschaft (haftungsbeschränkt) – innovatives Konzept oder “typischer Kompromiss“?, GmbHR 2007., str. 305. i dalje.

23. *Schmidt, J.*, German Company Law Reform: Makeover for the GmbH, a new “Mini-GmbH“ and some important news for the AG, 18 ICCLR, 2007., str. 306. i dalje.

24. *Seibert, U.*, Der Regierungsentwurf des MoMiG und die haftungsbeschränkte Unternehmergeellschaft, GmbHR 2007., str. 673. i dalje.

25. *Spies, M.*, Unternehmergeellschaft (Haftungsbeschränkt) Verfassungsschutz-Gläubigerschutzalternativen, Berlin, 2010., str. 197.

26. *Steinfeld, A. et al.*, Blackstone’s guide to the Companies Act 2006, Oxford university press, New York, 2007.

27. *Stenzel, I.*, Die Pflicht zur Bildung einer gesetzlichen Rücklage bei der UG (haftungsbeschränkt) und die Folgen für die Wirksamkeit des Gesellschaftsvertrags einer UG (haftungsbeschränkt) & Co. KG, NZG 2009., str. 168. i dalje.

28. *Tamm, M.*, Die Unternehmergeellschaft (haftungsbeschränkt), 18 MDR (2010.), str. 1025. i dalje.

29. *Tebben, J.*, Die Reform der GmbH – das MoMiG in der notariellen Praxis, RnotZ 2008., str. 441. i dalje.

30. *Triebel, V.; Otte, S.*, 20 Vorschläge für eine GmbH-Reform – Welche Lektion kann der deutsche Gesetzgeber vom englischen lernen? 27 ZIP, 2006., str. 311. i dalje.

31. *Wilhelm, J.*, “Unternehmergeellschaft (haftungsbeschränkt)“ – Der neue § 5a GmbHG in dem RegE zum MoMiG, DB, str. 1510. i dalje.

32. *Wooldridge, F.*, Proposed Reforms of the German GmbH, 28 CO LAW, 2007., str. 381. i dalje.

33. *Zöllner, W.*, Aktienrechtsreform in Permanenz – Was wird aus den Rechten des Aktionärs?, 39 AG (1994.), str. 336. i dalje.

THE SIMPLY PRIVATE COMPANY WITH LIMITED LIABILITY

Simple Private Limited Liability Company is already more than a year a part of Croatian legal system. Statistical data show that this company enjoys relatively high popularity and it can be concluded that it meets the practical needs of its founders. However, numerous legal issues arising in connection with this type of limited company are not fully clarified. This legal form is a reasonable choice for founders who do not have the necessary capital and who does not want to give up the privilege of irresponsibility for liabilities of the company. Given the fact that this is actually a transitional form that precedes the classic form of limited liability company, it only strengthens position of the latter. The main feature of this company is that it can be established with a ground capital of just 10 Kuna and solely monetary inserts are allowed. On the other hand, it must form the legal capital reserves that can later be transformed into the ground capital of the company.

Key words: *Simple limited liability company, company name, minimum ground capital, legal reserves of the capital, minutes on establishing a simple limited liability company.*